

Tällä viikolla: Kylmähermoinen ruotsalaislentäjä ja graffititaidetta Saksassa

Nainen, joka halusi taivaalle

Henk.koht.

Riitta
Koivuranta

riitta.koivuranta@hs.fi

Valokuvassa nuori nainen seisoo rennosti kädet taskuissa ja lentolasit nostettuna kypärän päälle. Kasvojen ilme on tyyni. Hän seisoo vanhan lentokoneen edessä, koneen, joka näyttää niin huteralta, että on melkein vaikea uskoa, että sillä on joskus voinut nousta ilmaan.

Kontrasti viereisessä hallissa esillä oleviin Saabin valmistamiin nykyaikaisiin hävittäjiin on valtava. Niillä koneilla kivan nainen, ruotsalainen Elsa Andersson, ei koskaan ehtinyt lentää.

Päädyn kesällä ex tempore vierailulle Ängelholmin lentomuseoon, koska yöpymispaikkamme sattui sijaitsemaan entisellä lennostoalueella.

Viggenin, Gripenin, Drakenin ja muiden ruotsalaisten hävittäjälentokoneiden joukossa oli yksi pieni nurkkaus omistettu Elsa Anderssonille. Hänestä tuli vuonna 1920 Ruotsin ensimmäinen naislentäjä.

ANDERSSONIN palo lentämiseen syntyi jo teini-iässä. ”Olen aina ollut hyvin kiinnostunut lentämisestä. Saada

Lentäjäksi valmistunut Elsa Andersson vuonna 1920 Ruotsin Ljungbyhedissä.

lentää on ollut suurin toiveeni sen jälkeen kun näin Enoch Thulinin lentonäytöksen Åstorpissa vuonna 1913”, Andersson kirjoittaa museon seinällä esillä olevassa lehtiartikkelissa.

Thulin oli ruotsalaisen lentämisen ja lentokoneenrakennuksen pioneeri, jolla oli oma lentokoulu. Andersson pääsi sinne oppilaaksi 1915.

Anderssonin elämä ja kohtalo kosketti minua kovasti. Kylmähermoinen ja rohkea nainen halusi taivaalle palavasti ja kiihkeästi. Heti lentokoulutuksensa jälkeen Andersson halusi oppia hyppäämään laskuvarjolla. Koska Ruotsissa ei sellaista koulua ollut, hän lähti hakemaan oppia Berliinistä.

Ensimmäisen kunnollisen laskuvarjohypyn lentokoneesta Andersson pystyi tekemään kuitenkin vasta paluunsa jälkeen Ruotsissa. Andersson hyppäsi samalla laskuvarjomallilla, joka oli käytössä ensimmäisen maailmansodan aikana. Niitä pidettiin epäluotettavina ja riskialttiina.

Eräs sodassa taistelulentäjänä ollut saksalainen, joka oli seuraamassa Anderssonin toista hyppyä, totesi, että ei hyppäisi niillä laskuvarjoilla, vaikka hänelle maksettaisiin siitä miljoona.

TIETTÄVÄSTI kolmannen hyppynsä Andersson teki tammikuussa 1922 Askersundissa vietettynä ilmailupäivänä. Se jäi hänen viimeisekseen, sillä Andersson onnistui saamaan varjon auki aivan liian myöhään. Hän iskeytyi maahan ja kuoli.

Vain 24-vuotiaana kuollut Elsa Andersson jäi Ruotsin ilmailuhistoriaan paitsi maan ensimmäisenä naislentäjänä, myös ensimmäisenä laskuvarjolla hypänneenä ruotsalaisnaisena.

Anderssonin lyhyestä elämästä valmistui muuten vuonna 2001 Jan Troellin ohjaama palkittu elokuva *Pilvien syleilyssä*. Se täytyy nähdä!